

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
І.М. Савицька
« _____ » _____ 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
Протокол № 9 від «27» квітня 2022 р.
В.о.завідувача кафедри
М.М.Деліні

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»
Гарант ОП
С.О. Білан

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
факультет	гуманітарно-педагогічний
розробники:	доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, к.держ.упр. Дергач А.В. (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Основи соціального проектування

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ступінь вищої освіти		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність:	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	–	
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання	–	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Термін «проектування» наразі широко використовується у різних сферах суспільного життя і являє собою комплекс робіт, який складається з пошуку, досліджень та розрахунків з метою отримання опису, достатнього для створення нового об'єкту або вирішення соціальної проблеми в заданий відрізок часу та в межах наявних ресурсів. Для отримання бажаного результату проекти потребують постійного управління, що полягає в цілеспрямованій координації необхідних дій для досягнення поставлених цілей.

Метою навчальної дисципліни є вивчення студентами основ соціального проектування, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного впровадження проектних рішень у практичній діяльності.

Предметом навчальної дисципліни «Основи соціального проектування» є вивчення теоретичних підходів та методології розробки проектів соціального спрямування, базових підходів і критеріїв визначення та обґрунтування вибору напрямків змін.

У процесі вивчення дисципліни «Основи соціального проектування» студентами вирішуються такі **основні завдання**:

- вивчення базових положень проектного менеджменту;
- визначення місця проекту на підприємстві та виявлення найбільш розповсюджених підходів до формування структури життєвого циклу проекту, ознайомлення з принципами внесення змін та управління проектами на підприємстві;
- вивчення середовища та зацікавлених сторін проекту;
- визначення методів та інструментів соціального проектування;
- визначення джерел та можливостей фінансування проектів;
- визначення методів оцінки ефективності проекту (специфіки оцінки соціальних проектів);
- обґрунтування необхідності управління якістю, часом та ресурсним забезпечення проекту, визначення форм організації проектної діяльності на підприємстві.

В процесі викладання дисципліни використовується кредитно-модульна система організації навчального процесу, яка відповідає вимогам ECTS. У навчальному процесі використовуються такі методи навчання: лекції, практично-семінарські заняття, кейс-метод, самостійна та індивідуальна науково-аналітична робота.

У **результаті вивчення** навчальної дисципліни «Основи соціального проектування» студент повинен:

знати:

- сутність, зміст, основні принципи соціального проектування;
- механізми, інструменти, методи, засоби, функції проектного менеджменту;
- види соціальних проектів та особливості їх реалізації;
- нормативно-правове та організаційне забезпечення розробки проекту;
- методи планування та реалізації проектів;
- теоретичні основи забезпечення контролю при реалізації проектів.

вміти:

- визначати фази реалізації проекту;
- проводити оцінку можливостей соціального проектування за різних умов фінансування;
- планувати час реалізації проекту;
- проектувати організаційну структуру, здійснювати розподіл повноважень і відповідальності на основі їх делегування;
- розробляти процедури і методи контролю;
- ефективно організувати групову роботу на основі знання процесів групової динаміки та принципів формування проектної команди;
- оцінювати вплив рішень з фінансування або інвестування соціальних проектів на зростання цінності (вартості) компанії;
- знаходити грантові програми та самостійно готувати соціальний проект, який вже є готовим продуктом, що спрямований на вирішення соціально значущої задачі.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Змістовний модуль 1.

Теоретичні засади соціального проектування

Тема 1. Сучасні підходи до проектування

Визначення базових понять: проект, проектування, бізнес-проект, соціальний проект, бізнес-проектування, соціальне проектування, типологія проектів. Основні ознаки проекту. Ініціатор проекту. Середовище проекту: зовнішні та внутрішні чинники. Мікро- та макросередовище проекту. Основні елементи проекту.

Класифікація проектів за видами, типами, тривалістю, масштабністю та складністю. Учасники, власники проекту, інвестори, керівник та команда проекту. Зацікавлені особи проекту. Обов'язки та вимоги до проектного менеджера.

Життєвий цикл проекту. Властивості життєвого циклу проекту. Складові проектного циклу, стадії й етапи. Види робіт, які виконуються на різних стадіях життєвого циклу.

Тема 2. Особливості соціального проекту

Сучасні підходи до соціального проектування: від спонсорства і волонтерства до проектів з отриманням прибутку. Розвиток соціального підприємництва в Україні і світі. Ознаки соціального проекту. Реалізація соціальних проектів і пов'язані з цим труднощі.

Типологія соціальних проектів. Аналіз соціальних проектів за критеріями: як об'єкт проєктованих змін, за характером змін, напрямом діяльності, особливостями фінансування, масштабом фінансування, терміно реалізації, територією. Особливості фінансування соціальних проектів. Поєднання різних форм фінансування проектів. Спонсорство. Благодійність. Краудфайнінг. Фінансування соціальних проектів з державного, обласного або міського бюджетів. Роль грантів у соціальному проектуванні. Форми інвестування в соціальний проект. Механізми запуску соціального проекту в Україні.

Тема 3. Стадії розробки проектів

Визначення стадій розробки проектів. Формування концепції майбутнього проекту. Визначення існуючої проблеми та пошук підприємницької ідеї. Формування інформаційної бази проекту. Джерела отримання інформації. Процес стратегічного планування. Визначення зовнішніх можливостей та загроз реалізації проекту. Оцінка загальноекономічних факторів впливу зовнішнього середовища на реалізацію проекту. Джерела загроз реалізації проекту. Виявлення сильних і слабких сторін проекту. SWOT-аналізу проекту.

Тема 4. Структура бізнес-плану проекту

Роль бізнес-плану для реалізації проекту. Зовнішня та внутрішня функції бізнес-плану. Цілі розробки бізнес-плану.

Поняття та структура бізнес-плану. Порядок підготовки і оформлення бізнес-

плану. Визначення цілей та цільової аудиторії бізнес-плану. Аналіз ринкової ситуації. План маркетингу. План виробництва і реалізації. Організаційний план. Фінансовий план. Техніко-економічне обґрунтування. Актуальні питання бізнес-планування проекту.

Змістовний модуль 2.

Соціальне підприємництво.

Основи реалізації соціальних проектів

Тема 5. Загальні підходи до бізнес-планування соціальних проектів

Основні процеси в управлінні проектами. Процеси ініціалізації, планування, виконання, контролю та закриття проекту. Взаємозв'язки процесів. Системи управління проектами. Системи календарного планування і контролю. Робочий план проекту. Діаграма Ганта. Програмне забезпечення процесів планування та управління проектами: Альт-Інвест-Прим, Project Expert, COMFAR-EXPERT, Microsoft Project.

Основи планування вартості проекту. Вхідні дані для оцінки вартості ресурсів. Методи та засоби оцінки вартості. Результати оцінки вартості. Визначення вимог до обладнання та матеріальних ресурсів. Сіткове і календарне планування бізнес-проекту. Планування витрат проекту. Контроль календарних планів і ресурсів.

Тема 6. Джерела фінансування соціального проекту

Визначення інвестиційних потреб проекту. Види інвестицій. Джерела фінансування інвестиційних потреб підприємства. Власні фінансові ресурси й внутрішньогосподарські резерви. Позикові фінансові засоби. Залучені фінансові засоби. Засоби іноземних інвесторів.

Структура власних фінансових ресурсів підприємства. Структура позикових фінансових ресурсів підприємства. Лізинг. Боргові зобов'язання. Банківський кредит. Поворотна та безповоротна фінансова допомога. Матриця прибутковості. Матриця ризику. «Золоте правило» інвестування.

Критерії ефективності інвестиційного проекту. Оцінка ефективності інвестицій. Показники ефективності капітальних вкладень. Дисконтований період окупності (DPV). Чисте теперішнє значення доходу (NPV). Внутрішня норма прибутковості (IRR). Вплив інфляції на оцінку інвестицій. Прогноз прибутку від реалізації інвестиційного проекту. Розрахункові схеми оцінки показників ефективності проекту.

Тема 7. Оцінка ефективності соціального проекту

Сутність та види оцінки соціальних проектів. Різновиди і масштаби систем показників оцінки ефективності проектів. Методи аналізу і оцінки ефективності проектів.

Соціально-економічний ефект від реалізації проектів. Визначення поняття ефективності реалізації проекту. Критерії оцінки соціального проектування: ефективність, економічність, результативність. Основні етапи оціночної діяльності. Поняття та процедура моніторингу соціальних проектів.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	У тому числі					
			л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ														
Тема 1. Сучасні підходи до проектування	1/2	14	2	2			10							
Тема 2. Особливості соціального проекту	3/4	15	2	2			11							
Тема 3. Стадії розробки проектів	5/6	16	2	2			12							
Тема 4. Структура бізнес-плану проекту	7/8	16	2	2			12							
Разом за змістовим модулем 1	61		8	8			45							
Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО. ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ														
Тема 5. Загальні підходи до бізнес-планування соціальних проектів	9/10	21	3	3			15							
Тема 6. Джерела фінансування соціального проекту	11/12	19	2	2			15							
Тема 7. Оцінка ефективності соціального проекту	13-15	19	2	2			15							
Разом за змістовим модулем 2	59		7	7			45							
Усього годин	120		15	15			90							
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-		-							
Усього годин	120		15	15			90							

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення соціального проектування	2
2.	Особливості соціального проектування в Україні та світі	2
3.	Цілі та стадії розробки проекту	2
4.	Структура бізнес-плану проекту	2
5.	Планування соціальних проектів	3
6.	Інвестиційні дослідження та фінансування проекту	2
7.	Ефективність соціального проекту	2
Разом		15

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття проекту.
2. Поняття бізнес-проекту.
3. Поняття соціального проекту.
4. Що є метою проектування?
5. Основні ознаки проекту.
6. Середовище бізнес-проекту.
7. Сучасні підходи до соціального проектування в Україні і світі.
8. Поняття соціального підприємництва.
9. Як визначається ступінь сформованості концепції проекту?
10. Типологія соціальних проектів.
11. Види інвестиційних проектів на підприємстві.
12. Механізм надання спонсорської підтримки при реалізації соціальних проектів.
13. Кредит як спосіб фінансового забезпечення соціального проекту.
14. Роль грантів у розвитку соціального проектування.
15. Краудфайнінг як форма фінансування соціальних проектів.
16. Зміст попередньої стадії аналізу проекту.
17. Що таке матриця життєвих циклів підприємства? В яких позиціях матриці життєвих циклів необхідно перебувати підприємству, щоб розраховувати на інвестиції?
18. Головні завдання проекту.
19. Опишіть методику аналізу конкурентоздатності підприємства, засновану на ключових факторах успіху.
20. Класифікація проектів.
21. Охарактеризуйте зовнішнє і внутрішнє середовище проекту.
22. За якими критеріями оцінюють економічну ефективність проекту?
23. Хто є учасниками проекту?
24. Які завдання вирішуються в процесі аналізу ризику?
25. Розкрийте цілі й завдання складання бізнес-плану проекту.
26. Зовнішня і внутрішня функції бізнес-плану.
27. Основні цілі розробки бізнес-плану.
28. Характеристика стадій розробки бізнес-плану.
29. Формування інформаційного поля майбутнього проекту.
30. Джерела отримання інформації при соціальному проектуванні.
31. Зміст титульної сторінки бізнес-плану.
32. Резюме бізнес-плану.
33. Специфіка діяльності проектного менеджера.

34. Зміст розділу бізнес-плану «Маркетинговий аналіз і стратегія».
35. Структура та призначення розділу «Виробництво».
36. Структура та призначення розділу «Дослідницькі розробки».
37. Структура та призначення розділу «Управління й організація».
38. Структура та призначення розділу «Фінансовий план».
39. Структура та призначення розділу «Аналіз ризику»
40. Структура власних фінансових ресурсів підприємства.
41. Структура позикових фінансових ресурсів підприємства.
42. «Золоте правило» інвестування.
43. Закордонні інвестиційні інституції.
44. Метод дисконтування періоду окупності – призначення, формула розрахунку.
45. Метод чистого теперішнього значення доходу (NPV–метод) – призначення, формула розрахунку.
46. Внутрішня норма прибутковості (IRR) – призначення, формула розрахунку.
47. Стадії стратегічного планування проекту.
48. Зовнішні можливості та загрози реалізації бізнес-проекту.
49. Загальноєкономічні фактори впливу зовнішнього середовища на реалізацію підприємницького проекту.
50. Охарактеризуйте сильні та слабкі сторони проекту.
51. Для чого потрібно робити SWOT-аналіз?
52. Призначення аналізу впливу інфляції на оцінку ефективності інвестицій.
53. Розрахункові схеми оцінки показників ефективності проекту.
54. Окресліть основні завдання, для вирішення яких використовуються системи управління проектами.
55. Назвіть критерії, якими треба користуватися при обранні системи управління проектами.
56. Специфіка упровадження системи управління проектами на підприємстві. Значення етапу планування.
57. Що таке планування ресурсів?
58. Що являють собою календарі ресурсів?
59. Що таке S-крива, що вона відображає?
60. Згадайте завдання бюджетного контролю.

**Тестові завдання для визначення рівня
засвоєння знань студентами**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» Спеціальність: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Факультет аграрного менеджменту кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту 20__ – 20__ навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Основи соціального проектування»	Затверджую В.о.завідувача кафедри
			(підпис) Деліні М.М. ____ 20__ р.

Екзаменаційні питання

(максимальна оцінка 10 балів на відповідь на запитання)

1. Розкрити основні ознаки соціального проекту.
2. Розрахуйте чисту теперішню вартість проекту при таких умовах: вартість обладнання – 2,856 у.о., термін служби обладнання – 4 роки, залишкова вартість – 0 у.о., вхідний грошовий потік за рахунок придбання обладнання – 1,000 у.о., ставка дисконтування – 15%.

Тестові завдання різних типів

(максимальна оцінка 10 балів на відповідь на тестові запитання)

1. **Доповніть твердження вписавши слова у відповідному відмінку:** чинники, які впливають на проект і його успішність називаються _____.
2. **Доповніть твердження вписавши слово у відповідному відмінку:** приведення всіх грошових потоків до єдиного моменту часу називається _____.
3. **До позикових фінансових засобів проекту не належить:**
  - a. Банківський кредит
  - b. Лізинг
  - c. Розміщення облігацій
  - d. Кошти власників підприємства
4. **В якій частині проекту описується стислий опис ситуації, яка потребує змін?**
  - a. В ризиках
  - b. В інформації про організацію
  - c. В формулюванні проблеми
  - d. В меті проекту
5. **Зовнішні фактори, які можуть значним чином вплинути на виконання проекту**
  - a. Контролюючі органи;
  - b. Конкуренти;
  - c. Ризики;
  - d. Обставини

6. Показник, який демонструє ефективність інвестицій це:

- a. NPV
- b. PI
- c. IRR
- d. PBP

7. До позикових фінансових ресурсів відноситься:

- a. Мобілізація внутрішніх активів
- b. Інвестиції в оборотні кошти
- c. Розміщення облігацій
- d. Вірна відповідь відсутня

8. До статичних показників ефективності інвестицій відносяться:

- a. Показники рентабельності інвестицій
- b. Термін окупності інвестицій
- c. Показники, які засновані на абсолютних оцінках
- d. Всі відповіді вірні

9. Завершеним проект вважається коли:

- a. Закінчився термін проекту
- b. Вичерпані фінанси проекту
- c. Відсутня мотивація учасників проекту
- d. Досягнуті цілі проекту

10. За типами проекти поділяються на:

- a. Економічні, соціальні
- b. Комерційні, некомерційні
- c. Прості, складні
- d. Національні, міжнародні

8. Методи навчання

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються:

- ділові ігри,
- проблемні завдання,
- підготовка реферативних доповідей
- інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології:

- обговорення проблем, дискусії;
- вирішення ситуаційних вправ;
- розв'язання проблемних питань;
- мозковий штурм;
- кейс-методи;
- аналіз конкретної ситуації;
- робота в малих групах;
- рольові та ділові ігри;
- письмовий контроль знань;
- індивідуальне та групове опитування;
- перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

9. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Основи соціального проектування» є лекції, практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних і самостійних завдань, підсумковий контроль – екзамен. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 27 грудня 2019 року, протокол №5, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (лабораторних та семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{HP} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} \cdot K^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M} \cdot K^{(n)}_{3M})}{K_{дис}},$$

де $R^{(1)}_{3M}, \dots, R^{(n)}_{3M}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{3M}, \dots, K^{(n)}_{3M}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{3M} + \dots + K^{(n)}_{3M}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{3M} = \dots = K^{(n)}_{3M}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M})}{n}$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

До переліку робіт, за які надаються додаткові бали здобувачу вищої освіти (максимальна кількість 20 балів) відносяться:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;
- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році; • отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;
- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;
- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;
- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підготовка і захист курсового проекту (роботи) оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр. Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Оцінка «Відмінно» виставляється студенту (слухачу), який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «Добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «Задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка «Незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}.$$

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Основи соціального проектування» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).
2. Електронний навчальний курс «Основи соціального проектування»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2559>

12. Рекомендована література

Основна:

1. Безпалько О.В., Бондаренко Л. Н., Рогожин В. Д. Соціальне проектування: навч. посіб. Київ. 2010. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2615/1/O_Bezpalko_SP_IL_KUBG.pdf (дата звернення: 12.03.2021).
2. Бондаренко А. Г. Управление проектами: учеб. Пособ., Х. : ХГЭУ, 2003. 212 с.
3. Бушуева Н.С. Модели и методы проактивного управления программами организационного развития. К. : Наукова думка, 2007. 480 с.
4. Верба В.А., Батенко Л. П., Гребешкова О. М. Проектний менеджмент: просто про складне : навч. посіб.; за заг. ред. В. А. Верби. К. : ХНЕУ, 2009. 299 с.
5. Гонтарева І. В. Управління проектами : підручник. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 444 с.
6. Грей К. Ф., Ларсон Э. У. Управление проектами: учебник; пер. с англ. – 3-е изд., полн. перераб. М. : ДиС, 2007. 608 с.
7. Каппелс Т. М. Финансово-ориентированное управление проектами; пер. с англ. А. Л. Раскин. М. : Олимп-Бизнес, 2008. 377 с.
8. Кемп С. Управление проектами; пер. с англ. М. : ГИППО, 2010. 384 с.
9. Ключик О., Комаровський В., Косцеляцький П. та ін. П'ять вдалих кроків до європейського проекту: посібник. Варшава, 2009. 98 с.
10. Лосев В. Как составить бизнес-план. Практическое руководство. М. : ООО «И.Д. Вильямс», 2011. 208 с.
11. Мазур И. И., Шапиро В. Д., Ольдерогге Н. Г. Управление проектами : учеб. пособ. 5-е изд., перераб. М. : Омега-Л, 2010. 960 с.
12. Матвієнко В.Я. Соціальні технології: навчальний посібник. К.: Українські пропілеї, 2001. 446 с.
13. Матвеева Л. Г., Никитаева А. Ю., Фиськов Д. А. Управление проектами: учебник. М. : Феникс, 2009. 422 с.
14. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: Підручник. К.: ЦУЛ, 2010. 432 с.
15. Ньютон Р. Управление проектами от А до Я. 2-е изд. М.: Альпина Паблишерз, 2009. 180 с.

16. Ньюэлл М. В. Управление проектами для профессионалов. Руководство по подготовке к сдаче сертификационного экзамена. 2-е изд.; пер. с англ. М. : Кудиц-образ, 2008. 416 с.
17. Петренко Н. О., Кустрич Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 244 с.
18. Петрова Н.Б., Мушинська Н.Ю., Чеканова Л.Г. Інноваційний менеджмент у прикладах і завданнях: навч.посібник. Х.: ХНАМГ, 2009. 248с.
19. Рач В. А., Россошанська О. В., Медведєва О. М. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб.; за ред. В. А. Рача. К.: «К. І. С. », 2010. 276 с.
20. Руководство к своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВОК). – 5-е изд. РА: РМІ, 2013. 586 с.
21. Ткаленко С. І., Петрашко Л.П. Європейський проектний менеджмент : навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2013. 412 с.
22. Ткаленко С. І. Європейський проектний менеджмент : практикум. К. : КНЕУ, 2014. 192 с.
23. Управление проектом. Основы проектного управления: учебник / кол. авт. под ред. проф. Разу М. Л. М. : КНОРУС, 2006. 768 с.
24. Управління проектами: навчальний посібник / Уклад. Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
25. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. Посібник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2012. 181 с.
26. Хэлдман К. Управление проектами; пер. с англ. М. : ДМК Пресс, 2008. 352 с.
27. Ципес Г. Л., А. С. Товб. Проекты и управление проектами в современной компании : учеб. пособ. М. : Олимп-бизнес, 2009. 480 с.
28. Яременко О.О., Артюр О.Р., Балакірева О.М. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів. К.: Державний центр соціальних служб для молоді; Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2002. 123 с.

Допоміжна:

29. Бабаєв В. М. Управління проектами: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 244 с.
30. Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 336 с.
31. Волков И. М. и др. Проектный анализ: Продвинутый курс. М.: ИНФРА-М, 2004. 495 с.
32. Дитхелм Г. Управление проектами. в 2 т. Т. 1 : Основы. СПб. : Издательский дом «Бизнес–пресса», 2004. 400 с.,
33. Дитхелм Г. Управление проектами. В 2 т. Т.2: Особенности. СПб.:

Издательский дом «Бизнес-пресса», 2004. 288 с.

34. Клиффорд Ф. Грей, Эрик У. Ларсон. Управление проектами: Практическое руководство; пер. с англ. М. : Издательство «Дело и Сервис», 2003. 528 с.

31. Проектний аналіз. Навч. Посібник. Під ред. С.О. Москвина. К.: Лібра, 1999. 366 с.

32. Разу М. Ф. Управление проектом. Основы проектного управления. М.: Кнорус, 2006. 768 с.

33. Ример М. И. Экономическая оценка инвестиций. Спб.: "Питер", 2006. 480 с.

Періодичні вітчизняні видання:

«Економіка України», «Економіст», «Вісник економічної науки України», «Економіка та держава», «Актуальні проблеми економіки», «Регіональна економіка», «Маркетинг і реклама», «Маркетинг в Україні», «Економіка і прогнозування», «Економіка промисловості», «Статистика України», «Ділова Україна», «Науковий вісник НУБіП України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес» та ін.

13. Інформаційні ресурси:

1. Відділення Американського Інституту Управління Проектами PMI. URL: <http://www.pmi.ru> (дата звернення: 12.03.2021).

2. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL: <http://www.pmforum.org> (дата звернення: 12.03.2021).

3. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books> (дата звернення: 12.03.2021).

4. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). URL: <http://www.ipma.ch> (дата звернення: 12.03.2021).

5. Офіційний сайт Північно-Американського інституту управління проектами PMI (США). URL: <http://www.pmi.org> (дата звернення: 12.03.2021).

6. Публікації та статті з управління проектами. URL: <http://lanit-consulting.ru/press/articles> (дата звернення: 12.03.2021).

7. Спеціалізований сайт присвячений управлінню проектами. URL: <http://www.gantthead.com> (дата звернення: 12.03.2021).

8. Управление проектами. MS PROJECT. Профессионал управления проектами. URL: <http://www.pmprofy.ru> (дата звернення: 12.03.2021).